

Önként értetik, hogy a systematikus a tudomány vázával egyáltalán foglalkozhatik, míg a speciálista a maga külön tárgyából indulhat ki, általános érvényű összeköttetést keresvéna tudomány épület minden részével. Különben maga a modus procedendi is még előbb megbeszélhető.

A megalakult bizottság munkálatára 2 évi időszak van s ez alatt a párisi bizottsággal összeköttetésben áll s tán utasításokat is kap, befejezett munkálatát pedig 1880. végén kell Bolognába a legközelebbi nemzetközi geológiai congressus ülés helyére megküldeni.

Midőn ezen indítványt Hantken úr s saját nevemben előterjeszteni szerencsém volna, a tisztelt szakgyűlést arra kérem, hogy az ajánlatot discussio tárgyává tenni és az eredményről határozatot hozni sziveskedjék.

Dr. Szabó József.

Dr. Szabó Józsefnek ezen indítványát a szakülés elfogadván, azt határozati erőre emelte és ennek kapcsában a következő felhívást intézi a hazai geológokhoz:

F ö l h í v á s.

A magyarhoni Földtani-társulat a hazai geológokat felhívja, hogy a fentebbi határozattá emelt indítványnak megfelelően, a résztvevésre vonatkozó jelentkezéseiket a társulat titkári irodájához (Budapest, nemz. Múzeum) czimezve jövő 1879. évi február hó végéig beküldeni sziveskedjenek.

I R O D A L O M.

Uj nézetek Selmece vidékének eruptiv kőzeteiről.

(Sitzungsbericht der niederrheinischen Gesellschaft in Bonn 1878.)

G. vom Rath, bonni tanár, ki hazánkat geológiai kutatások czéljából ismételten meglátogató, a selmecevidéki eruptiv kőzetre vonatkozó nézeteit a következő mondatokban foglalja össze.

1. A Selmecebánya környékén fellépő eruptiv kőzetek különböző korszakokból valók és sem ásványiösszetételükre, sem keletkezésük idejére nézve egy geológiai testnek nem tekinthetők. 2. Az u. n. hodrusi

Syenit nem más, mint Kvarcdiorit alárendelt Orthoklastartalommal, plútoi, azaz (?) harmadkorelőtti kőzet 3. A selmeczi u. n. Zöldkőporphyr Zöldkőtrachyt, Propylit nem más, mint Diabas, korára nézve szintén harmadkorelőtti, de a Kvarcdioritnál fiatalabb. Ez a két kőzet (valamint a vihnyei völgy Gneisznemű kőzete) zárja magában a nemes telérendszert. 4. A selmeczvidéki harmadkorbéli eruptív kőzetek, az Andésitek s Rhyolithok, melyekhez terjedelmes conglomerát és tufatömegek csatlakoznak, semminemű közelebb viszonyban nincsenek a harmadkorelőtti eruptív kőzetekkel és érczeléreket nem tartalmaznak.

A szerző ezen tételeket nem akarja mint végleges eredményeket odaállítani, hanem csak mint saját észleleteiből leszármaztatott nézeteket a szakemberek figyelmébe ajánlani.

Hogy a hodrusi kőzetre, melynek földpátja túlnyomólag Plagioklas, még pedig v. Rath szerint Andesin, a Syenit név helytelenül van alkalmazva, az már többször kimondatott és a mennyiben csak a kőzet ásványi összetételére tekintünk, a Kvarcdiorit elnevezése ellen nem lehet kifogás. Tekintettel a bár alárendelt, de soba sem hiányzó Orthoklasra, a kőzet Tonalitnak is volna nevezhető, a mint a szerző, Judd urra hivatkozva, megjegyzi. Egyébiránt a hodrusi u. n. Syenitnek legközelebbi rokona a bánáság eruptív kőzetei között található.

Kissé nehezebb a selmeczi Propylitnek a Diabasok családjába való helyezését igazolni. Azonban a szerző vizsgálataiból kiderül, hogy ezen „Zöldkőben“ az Augit, mint eredeti alkatrész, nagy szerepet visz, és habár elmállott és elváltozott állapotban, mégis mindig feltalálható: így tehát a selmeczi Propylit egy Augit-Amphiból kőzet és mivel egész kiképződése inkább a porphyr szerű Diabasok jellegeinek felel meg, ezen elnevezés ellen csakis geológiai okoknál fogva lehet kifogást tenni, ha t. i. a kőzet harmadkori eredetét vesszük fel. Amde ezen állítás bebizonyítását a szerzőnek nem sikerült a meglevő irodalomban találni és azért igen kívánatosnak tartja, hogy ezen fölötté fontos kérdés újabb elfogulatlan kutatás tárgyává tétessék.

Ezekkel szemben legyen szabad dr. Szabó J. úr legújabb vizsgálataira utalnunk, melyekből nem csak a zöldkőnek, de hodrusi Syenitnek is szoros genetikai összefüggése a vidék harmadkori vulkánai kőzeteivel kiderülni látszik (l. Földt. Közlöny 1878.). Egyébiránt Rath úr tüzetesen megjegyzi, hogy a Propylit geológiai korát illető kételyei egyelőre csakis a selmeczvidéki „Zöldkőre“ vonatkoznak.

I. B.